

«ДАМУ»
КӘСІПКЕРЛІКТІ
ДАМУ ҚОРЫ

Қазақстанның машина жасау саласын талдау

Өндірістік көрсеткіштер, сыртқы сауда, өңірлік бөлініс және «Даму» қоры» АҚ қолдау құралдары

Өңдеуші өнеркәсіптегі машина жасау

Машина жасау Қазақстан экономикасының өңдеуші секторындағы негізгі әрі серпінді дамып келе жатқан салалардың бірі болып табылады және оның жалпы нақты көлемінің шамамен **19%-ын** қамтамасыз етеді.

2.5x

Өндірістің өсуі
Соңғы 5 жылда құндық мәнде

+90.4%

2020 жылға қатысты НКІ өсімі
5 жылдағы нақты физикалық өсім

~1.5%

ҚР ЖІӨ-дегі үлесі
Ел экономикасына жалпы үлесі

+13%

2025 жылғы нарық өсімі
Ақшалай мәндегі жылдық өсім

Бұл инвесторлар үшін нені білдіреді

Жоғары өсу қарқыны (НКІ +90.4%) ЖІӨ-дегі салыстырмалы түрде шағын үлеспен (1.5%) қатар нарықты кеңейтудің орасан әлеуетін және импортты алмастыратын жаңа жобалар үшін үлкен сыйымдылықты көрсетеді.

Саланың негізгі сегменттері

Қазақстанның машина жасау саласының құрылымы төрт негізгі бағыттан тұрады:

Автомобиль жасау (сектор локомотиві)

Көлемнің 41.7%-ы

Сала көлемінің жартысына жуығын қамтамасыз етеді. Өндірілетін модельдер: Hyundai Tucson, Chevrolet Cobalt, Kia Sportage, Hyundai Elantra, Jetour X70, JAC S3 және т.б.

Ауыл шаруашылығы машина жасау саласы

Дамушы

АӨК үшін тракторлар, комбайндар және аспалы жабдықтар өндіру, ауыл шаруашылығын механикаландыруды қамтамасыз ету.

Мұнай-газ машина жасау саласы

Жоғары технологиялық

Мұнай мен газды барлау, бұрғылау, өндіру, тасымалдау және терең өңдеуге арналған жабдықтарды әзірлеу және шығару.

Электротехникалық және теміржол машина жасау

Негізгі сегмент

Ауыр өнеркәсіпке арналған кабельдер, трансформаторлар, локомотивтер, вагондар және тау-кен жабдықтарын өндіру.

Негізгі жаһандық көрсеткіштер

Әлемдік машина жасау саласы автоматтандыру мен экологияландыру ықпалынан тұрақты технологиялық қайта қалыптасу кезеңінен өтуде.

\$4.04 трлн

Әлемдік нарық көлемі (2025)

▲ 2024 жыл деңгейіне +4%

\$5.50 трлн

2030 жылға арналған көлем болжамы

▲ Орташа жылдық CAGR +6.8%

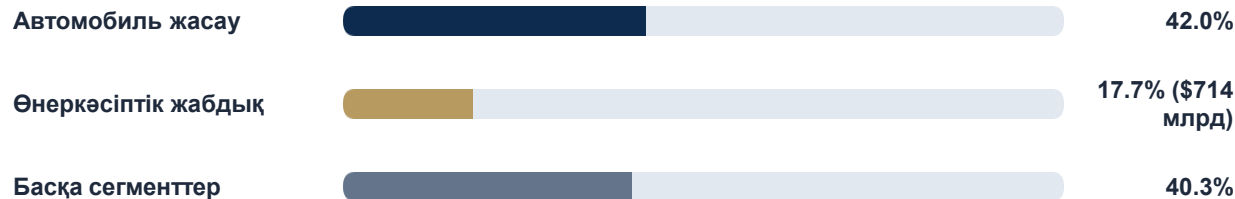
91.9 млн бірлік

Әлемдегі жеңіл автомобиль сатылымы

▲ 2024 жыл деңгейіне +3.6%

Әлемдік машина жасау нарығының құрылымы

Автомобиль жасау мен өнеркәсіптік жабдықтар жаһандық сұраныстың басым үлесін қалыптастырады.

🏆 Әлемдік нарықтағы көшбасшылық

Қытай әлемдік машина жасау индустриясында сөзсіз көшбасшылық позициясын сақтап, дайын жоғары технологиялық жабдықтар мен автокомпоненттердің негізгі экспорттаушысы болып отыр.

📈 Негізгі технологиялық тренд

Гибридті және толық электрлі автомобильдерге (EV) жаппай көшу автокомпоненттерді жеткізу тізбектерін жаһандық қайта құруды жеделдетіп, технологиялар трансфері үшін жаңа тауашалар қалыптастыруда.

Өндірістік қызмет қорытындылары

Қазақстанның машина жасау саласы ішкі нарық пен мемлекеттік бастамаларға сүйене отырып, өндіріс көлемінің рекордтық өсу қарқынын көрсетуде.

5.7 трлн ₸

Өндіріс көлемі (2025)
▲ 2024 жыл деңгейіне +18%

3.0x

2020 жылдан бергі өсім

112.9%

Өндіріс индексі

376 млрд ₸

Инвестициялар (2025)

130 мың

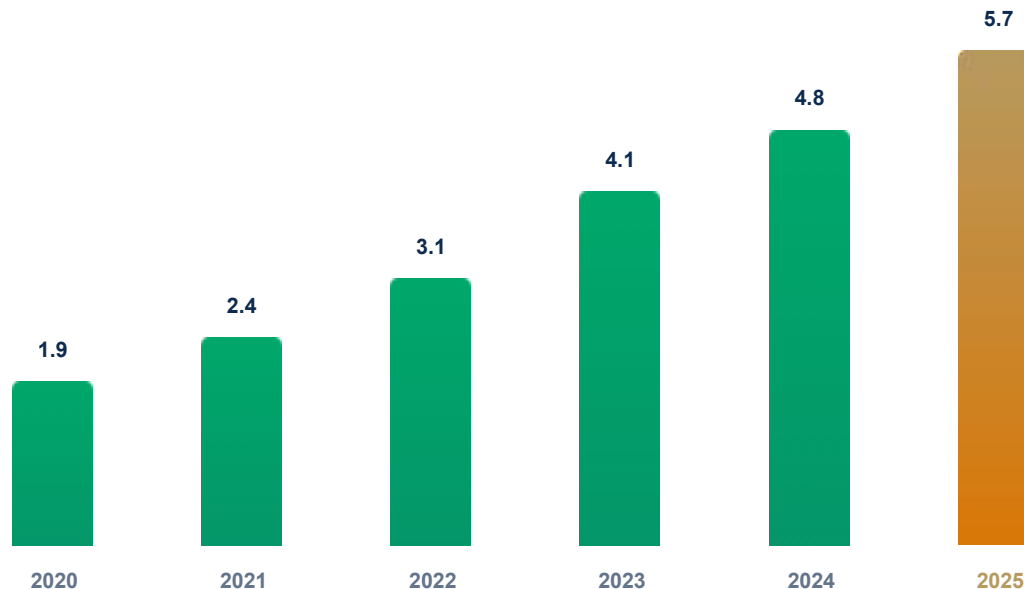
Саладағы жұмыспен қамту

ҚР ЖІӨ-дегі машина жасау үлесі: 1.5%

Нарықтағы импорт үлесі (импортқа тәуелділік): 74.6%

Өндіріс көлемінің динамикасы (2020–2025 жж., трлн ₸)

5 жыл ішінде өндіріс көлемінің құндық мәнде тұрақты түрде үш есе артуы.

Құрылымдық инсайт

Өндіріс көлемінің өсуі айқын қуып жетуші сипатта. 5 жылда құндық мәнде 3 есе артқанына қарамастан, НКИ (нақты көлем) 12.9%-ға ғана өсті, бұл жинақтауыш бөлшектер бағасының едәуір қымбаттауымен және инфляциялық факторлармен байланысты.

Өндіріс көлемі бойынша ТОП-7 өңір (2025 ж.)

Орын	Өңір / Кластер	Көлемі, млрд ₸	Үлесі, %	2024 жылға өсім
1	Қостанай облысы Автокластер	1 397	24.0%	+17.0%
2	Алматы қ. Индустриялық аймақ	1 055	18.0%	+34.0%
3	Астана қ.	626	11.0%	+18.0%
4	Қарағанды облысы	582	10.0%	+21.0%
5	Солтүстік Қазақстан облысы	334	6.0%	+40.0%
6	Ақмола облысы	301	5.0%	+1.0%
7	Павлодар облысы	280	5.0%	+4.0%

Аумақтық шоғырлануды талдау

Машина жасау қуаттарының географиялық орналасуы жергілікті шоғырланудың жоғары деңгейімен сипатталады.

 Қостанай мен Алматы — автоөнеркәсіп алпауыттары

Қостанай облысы мен Алматы қаласының жиынтық үлесі республика көлемінің 42%-ын құрайды. Мұнда елдің ең ірі автокөлік құрастыру зауыттары (Allur, Hyundai Trans Kazakhstan) шоғырланған.

 Нақты өсім бойынша көшбасшылар

2025 жылы ең жоғары жылдық өсім қарқынын Солтүстік Қазақстан облысы (+40%) және Алматы қ. (+34%) көрсетті, бұл орташа республикалық деңгейден (+18%) едәуір жоғары.

 Ауқым әсері: ТОП-3 өңір

Үш көшбасшыға (Қостанай, Алматы, Астана) ҚР өндірісінің 53%-дан астамы тиесілі, бұл дамудың ірі индустриялық хабтар төңірегінде шоғырланғанын көрсетеді.

* Дереккөз: ҚР СЖРА Ұлттық статистика бюросы

2025 жылғы өндіріс қорытындылары

Қазақстанның автомобиль жасау саласы тарихи ең жоғары деңгейге жетіп, ҚР өңдеуші секторындағы бүкіл машина жасау саласының негізгі драйверіне айналды.

171 144 бірлік

Көлік құралдары шығарылды

▲ 2024 жыл деңгейіне +17.8%

> 2.3 трлн ₸

Өндірістің жалпы құны

▲ Сала тарихындағы үздік нәтиже

42.0%

Машина жасаудағы үлесі

~8.0%

Өңдеуші өнеркәсіптегі үлесі

Көлік құралдары түрлері бойынша өндіріс құрылымы (2025 ж.)

Жеңіл
автомобильдер

158 944 бірлік.

Тұтынудың негізгі көлемі. +19.0% өсім өткен жылмен салыстырғанда.

Коммерциялық техника

12 200 бірлік.

Автобустар, жүк көліктері, арнайы техника. +8.0% өсім, ҚР өңірлеріндегі автопарктер белсенді жаңартылуда.

Жаңа ірі өндірістерді іске қосу (2025 ж.)

● **Astana Motors Manufacturing Kazakhstan** (Алматы қ.) — ұсақ тораптық құрастырудың (CKD) технологиялық операцияларын кеңейту.

● **Kia Qazaqstan** (Қостанай қ.) — заманауи модельдер шығаратын жаңа жоғары технологиялық зауытты іске қосу.

Зауыттар бойынша автокөлік шығару көлемі

Нарық үлесі Қостанай, Алматы және Саран қалаларындағы негізгі құрастыру алаңдары арасында бөлінген.

Қостанай | ҚР автонарығының сөзсіз көшбасшысы

Allur («СарыарқаАвтоПром») **92 100 бірлік**

▲ Өндірістің жылдық өсімі +1.8%

Алматы | 2025 жылы іске қосылды (4 айдың көрсеткіштері)

Astana Motors Mfg. Kz **15 180 бірлік**

★ Болашағы зор жаңа мега-ойыншы

Қостанай | 2025 жылы іске қосылды (3 айдың көрсеткіштері)

Kia Qazaqstan **2 885 бірлік**

🔧 Инновациялық технологиялық алаң

Нарықтың серпінді қатысушылары

Тар маманданған және жоғары технологиялық кәсіпорындар өндіріс қарқынының сенімді өсуін көрсетуде.

QazTehna (Саран қ.) **2 665 бірлік**

Қарағанды облысы | Автобустар мен коммерциялық техника өндірісі

▲ Өндірістің қарқынды өсімі +69.1%

Hyundai Trans Kazakhstan **Алматы қ.**

Ұсақ тораптық өндіріс (CKD) қарқынын тұрақты арттыру

▲ Тиімділіктің жылдық өсімі +14.6%

💡 ШОБ үшін мүмкіндік (субконтрактация)

Astana Motors Mfg және Kia Qazaqstan іске қосылуы автокомпоненттерді жергіліктендіруге орасан ішкі сұраныс қалыптастырады. Бұл қазақстандық шағын және орта бизнес үшін бамперлер, әйнектер, сымдар жинағы, орындықтар және техникалық сұйықтықтар өндіру бойынша жүздеген миллион долларлық нарықты ашады.

Машина жасаудағы сыртқы сауда теңгерімсіздігі

Сыртқы сауда көрсеткіштері импорттық жеткізілімдердің отандық экспорттан айқын басым екенін көрсетеді, бұл нарықтың сыртқы өндірушілерге тәуелділігін білдіреді.

\$25.0 млрд

Импорт көлемі (2025 ж.)

▲ 2024 жылға қатысты импорт өсімі +25.0%

\$3.1 млрд

Экспорт көлемі (2025 ж.)

▼ 2024 жылға қатысты экспорттың төмендеуі -16.0%

⚠ Критикалық арақатынас

Машина жасау өнімдерінің импорты отандық экспорттан **8 есе** асып, орасан теріс сауда балансын қалыптастырады: **-\$21.9 млрд.**

Импорт пен экспорт арақатынасы (\$ млрд, 2025 ж.)

Сауда алшақтығының визуализациясы импортты алмастыруға арналған әлеуетті нарықтың ауқымын көрсетеді.

Импорт (сыртқы көздерден тұтыну)

\$25.0 млрд (жалпы тұтыну көлемінің 74.6%-ы)

Экспорт (ҚР-дан өкету)

\$3.1 млрд (18.6%)

💡 Аналитикалық түсіндірме (Implication)

Мұндай асимметриялық арақатынас (\$25B-ға қарсы \$3.1B) ішкі нарықтың жергілікті өндірушілердің кеңеюіне іс жүзінде толық ашық екенін білдіреді. Импорттың әрбір пайызын отандық шанақ немесе компонент өндірісімен алмастыру экономикаға шамамен **жыл сайын \$250 млн**

Тауар портфелі және экспорт үрдістері

Қазіргі кезеңде Қазақстан машина жасау саласының экспорттық әлеуеті шектеулі, алайда оң өзгерістер байқалуда.

\$3.1 млрд

Экспорттың жалпы көлемі (2025 ж.)

Республикалық өндірістің жалпы көлемінің 18.6%-ын құрайды

- **Құрылымның шоғырлануы:** экспорт машина және электр жабдықтары санатында жоғары деңгейде шоғырланған (барлық сыртқы жеткізілімдердің ~76%-ы).
- **Ішкі қайта бағдарлану:** экспорттың төмендеуі (-16%) және ішкі өндірістің қарқынды өсуі аясында қуаттар жоғары жергілікті сұранысты қанағаттандыруға қайта бағытталуда.
- **Хай-тек сегменттердің әлсіздігі:** сыртқы жеткізілімдердегі күрделі технологиялық өнімдердің үлесі өте төмен. Экспорттың негізгі бөлігі — төмен өңдеу деңгейіндегі өнімдер.

Өткізудің географиялық бағыттары (2025 ж.)

Экспорттың ең ірі көлемдерін өңірдегі шекаралас елдер қабылдайды.

ru **Ресей (ҚР-дан импорт бойынша көшбасшы)**

Ең ірі дәстүрлі нарық, автокөлікке сұраныс жоғары

\$1 644 млн
Экспорттың
54.0%-ы

uz **Өзбекстан**

Орталық Азиядағы стратегиялық серіктес

\$248 млн
Экспорттың
8.0%-ы

kg **Қырғызстан**

Техника мен жабдыққа сұраныстың өсуі

\$161.3 млн
Экспорттың
5.0%-ы

🌐 **Өзге нарықтар және жаңа тауашалар**

Түрікменстан (5%) және Тәжікстан (3%). География біртіндеп кеңейіп, Германия, Швейцария, БАӘ, Қытай және Моңғолияның жаңа нарықтарына сынамалы шығу байқалуда (ҚР экспортының әрқайсысы 2–3%).

💡 **Экспорттаушыларға ұсыным**

РФ нарығына жоғары тәуелділік (54%) санкциялық және экономикалық тәуекелдерді арттырады. Өткізу нарықтарын әртараптандыру үшін «Даму» қорына ШОБ-тың Парсы шығанағы және Оңтүстік-Шығыс Азия елдеріндегі сауда миссияларына қатысуын субсидиялау ұсынылады.

Импортқа тәуелділік және тәуекелдердің шоғырлануы

Машина жасау өнімдері импортының жоғары өсу қарқыны жергілікті деңгейде күрделі технологиялық қуаттардың тапшылығымен байланысты.

74.6%

Импортқа тәуелділіктің жалпы деңгейі

▲ Нарықтың 3/4-тен астамын шетелдік брендтер бақылайды

⚠ Жеткізілімдердің шоғырлануы (ТОП-5 елден 72%)

cn **Қытай:** ҚР импортының 42.7%-ы

ru **Ресей:** ҚР импортының 11.6%-ы

kr **Оңтүстік Корея:** ҚР импортының 6.6%-ы

* Географиялық шоғырлану ҚР өнеркәсібі үшін елдік және геосаяси тәуекелдерді арттырады.

Импортты алмастырудың перспективалы тауашалары

Импорттың ең ірі баптары жергіліктендіруді тереңдетуге дайын бағыттарды қалыптастырады.

Автокөлік құралдарына арналған шанақтар

Автокомпоненттерді жергіліктендірудің негізгі мақсаты

\$5.5 млрд

Импорттың
22.2%-ы

Әуе кемелері және олардың бөлшектері

Жоғары технологиялық ауыр импорт

\$1.27 млрд

Импорттың
5.1%-ы

Турбореактивті қозғалтқыштар

Күрделі жетек техникасы

\$850 млн

Импорттың
3.4%-ы

Осьтер, дөңгелектер және олардың бөлшектері

Авто және теміржол секторының шығындық тораптары

\$825 млн

Импорттың
3.3%-ы

💡 «Даму» қоры үшін қаржыландыру басымдығы

Тікелей субсидиялау мен кепілдіктер шанақ бөлшектері мен автомобиль тораптарын өндіруге дайын ШОБ жобаларына бағытталуы тиіс. Бұл ең сыйымды бағыттағы (\$5.5 млрд) импортқа тәуелділікті азайтып, ұсақ тораптық құрастыруға (CKD) көшуді жеделдетеді.

Мемлекеттік қолдау ауқымы

«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ отандық машина жасаушыларды қолдайтын негізгі қаржы операторы болып табылады.

2 316 жоба

Қор қолдаған жобалардың жалпы саны

2010–2025 жж. кезеңі бойынша жиынтық

623.3 млрд ₸

Қолдау көрсетілген несиелердің жалпы көлемі

ҚР секторын дамытудың қаржылық тетігі

Қолдау құралдары және нәтижелері (2010–2025 жж.)

Қор кәсіпорындардың қаржылық жүктемесін азайту үшін құралдардың толық жиынтығын қолданады.

Сыйақы мөлшерлемесін субсидиялау

1 090

Несиелік жүктемені жеңілдетілген деңгейге дейін төмендету (әдетте жылдық 6–8%).

жоба

Несиелерге кепілдік беру

793

Банктер алдындағы кепілзат жетіспеушілігі мәселесін шешу (85%-ға дейін жабу).

жоба

Жеңілдетілген тікелей несиелеу

433

Төмендетілген тіркелген мөлшерлемелермен серіктес банктер арқылы тікелей қаржыландыру.

жоба

💡 Сұраныс тренді

Субсидиялау құралы көшбасшы болып қалуда (1 090 жоба), алайда соңғы 3 жылда кепілдік берудің қарқынды өсуі байқалады (+24% CAGR), себебі жаңа ШОБ құрастыру кәсіпорындарының кепілге жеткілікті капиталдық базасы жиі болмайды.

Жобаларды қызмет түрлері бойынша бөлу

Қаржы ресурстары біркелкі бөлінбей, сектордың маңызды және сервистік бағыттарына шоғырланған.

Электр жабдықтарын өндіру

Жалпы қаржыландырудағы үлесі жоғары

536 жоба

Автокөлік өндіру

Ірі құрастыру хабтарына нысаналы қолдау

80 жоба

Машиналар мен жабдықтарды жөндеу және орнату

Мақұлдандыған өтінімдердің жалпы саны бойынша көш бастап тұр

1 600+ жоба

Сервистік сектор өтінімдер саны бойынша көшбасшы

Жөндеу және монтаж саласындағы жобалардың көптігі (1600+) шағын бизнестің (ШОБ) өнеркәсіптік желілерге қызмет көрсетудің сервистік тауашаларына жоғары деңгейде тартылғанын растайды. Бұл — ҚР өңдеуші секторының «көрінбейтін іргетасы».

Қолдаудың өңірлік бөлінісі (жалпы портфельден %)

Damu Analytics қолдауының географиялық қамтуы индустриялық орталықтарға басымдық бере отырып, бүкіл республика бойынша таралған.

Павлодар облысы

17.0%

Ауыр өнеркәсіптік машина жасау

Алматы қ.

15.0%

Индустриялық аймақ және автокөлік құрастыру

Шығыс Қазақстан облысы

7.0%

Тау-кен және ауыр машина жасау

ҚР-дың басқа өңірлері

51.0%

Кең географиялық қамту

Диспропорцияларды теңестіру

Павлодардың (17%) және ШҚО-ның (7%) жоғары үлесі ауыр сектордағы дәстүрлі машина жасау зауыттарының дамуымен байланысты, ал Алматы (15%) Индустриялық аймақтағы жаңа ШОБ жобалары есебінен өсуде. Бұрғылау жабдығын жергіліктендіру үшін қорға батыс мұнай-газ өңірлерінде (Атырау, Маңғыстау) қолдауды күшейту ұсынылады.

Сыртқы сауда сын-қатерлері және экспорттың тоқырауы

Ішкі өндірістің құндық өсіміне қарамастан, елдің машина жасау саласындағы экспорттық позициялары осал күйінде қалуда.

Орасан сауда тапшылығы

Сауда теңгерімсіздігі көлемі **-\$21.9 млрд** экономикадан валюталық қаражаттың кетуіне әкеледі. Импортқа тәуелділік жоғары (нарықтың 74.6%-ы).

Экспорттың төмендеуі (-16.0%)

Экспорттың **\$3.1 млрд**-қа дейін төмендеуі зауыттар өсімінің шетелдік нарықтардағы қатысуды кеңейтпей, негізінен ішкі сұранысқа (жергілікті тұтынуға) бағытталғанын көрсетеді.

Хай-тек экспорттың төмен деңгейі

Экспорттық ағындар төмен өңдеу деңгейіндегі өнімдерге (қарапайым машиналар, электр жабдықтары) шоғырланған. Маржасы жоғары күрделі дайын өнімнің үлесі өте төмен.

Құрылымдық тәуелділік және елдік тәуекелдер

Ішкі нарық негізгі жеткізушілер тарапынан елдік шоғырлану тәуекелдеріне айтарлықтай ұшырайды.

Импорттың елдер бойынша шоғырлануы (54.3%)

Қытай (42.7%) мен Ресей (11.6%) машина жасау импорты ағынының жартысынан астамын бақылайды. Бұл валюта бағамдарының өзгеруіне тәуелділік тәуекелін арттырады.

Машина жиынтықтарының импортына тәуелділік

Отандық автомобиль жасау әлі де дайын тораптар мен жинақтауыштарды жеткізуге едәуір тәуелді. Нақты жергіліктендіру деңгейі стратегиялық сын-қатер болып қалуда.

Инженерлік кадрлар тапшылығы

Заманауи автоматтандырылған зауыттарды (Astana Motors, Kia) іске қосу бейінді инженерлік-техникалық мамандардың жоғары шоғырлануын талап етеді, ал олардың тапшылығы өңірлерде сезіледі.

Жергіліктендіру және импортты алмастыру тауашалары

Импорттың негізгі баптары төңірегінде отандық шағын және орта өндірістер құру — дамудың басты драйвері.

Автокомпоненттер:

Шанақтар (**барлық импорттың 22.2%-ы!**), бамперлер, орындықтар, шығару жүйелері, пластик элементтер және резеңке-техникалық бұйымдар.

Ұзақ мерзімді off-take келісімшарттар:

Мемлекет қолдауымен Allur, Astana Motors Manufacturing және Kia конвейерлеріне ұзақ мерзімді off-take шарттары бойынша жинақтауыштар жеткізу.

DKD-ден CKD құрастыруға көшу:

Ірі тораптық құрастырудан жергілікті шағын цехтар күшімен шанақтарды дәнекерлеу мен бояуды қамтитын ұсақ тораптық операцияларға көшу.

ШОБ үшін сервистік және субконтрактілік мүмкіндіктер

Қазақстанның шағын бизнесі технологиялық қосалқы мердігерлік салаларда орнықты позиция иелене алады.

Өнеркәсіптік аутсорсинг және сервис:

Күрделі технологиялық жабдықтарды жөндеу, монтаждау және іске қосу-баптау. Бұл бағыт «Даму» қоры жобаларының саны бойынша көш бастап, жоғары сұранысты растайды.

Электротехникалық құрастыру:

Электр шкафтары, кабель өнімдері, трансформаторлар, жарықдиодты жарықтандыруды құрастыру. Бұл тауаша мемлекеттік қолдаудың ең үлкен көлемін алды.

Металл өңдеу және бөлшектерді штамптау:

Ірі өнеркәсіптік тапсырыс берушілердің сызбалары бойынша лазерлік кесу және ию әдісімен металл бұйымдарын, бекіткіштерді, кронштейндерді және қарапайым металл бөлшектерді шығару.

Саланы позициялау матрицасы

Өсу қарқыны (Y осі) мен жергіліктендіру/экспорт деңгейінің (X осі) арақатынасы индустрияның ағымдағы стратегиялық орнын айқындайды.

🔥 Стратегиялық өсу терезесі
Сыртқы жеткізілімдерге жоғары тәуелділік аясындағы жоғары өсу қарқыны. Жергіліктендіруді бастау үшін қолайлы.

ҚР-дың қазіргі
позициясы

★ Экспорттық кемелдену
Ішкі өңдеу деңгейі жоғары, жергіліктендіру дамыған және сыртқы нарықтардағы позициялар мықты.

2030 жылға дейінгі
мақсат

⚠️ Құрылымдық тәуекел аймағы
Өсу қарқыны төмен, тоқырау, жергілікті тауашаларды дамыту талпынысы жоқ импорттың басымдығы.

Тәуекел аймағы

💎 Шектеулі әлеует
Нарықтың жалпы өсу қарқыны төмен және тартылатын инвестиция көлемі аз болған жағдайдағы жоғары жергіліктендіру.

Тұрақты сектор

* «Стратегиялық өсу терезесі» квадрантынан «Экспорттық кемелдену» квадрантына өту «Даму» қоры құралдарының қолдауымен ШОБ-ты ірі зауыттардың қосалқы мердігерлік тізбектеріне жедел тартуды талап етеді.

Damu Analytics негізгі қорытындылары

🚀 Өсімнің көшбасшы кезеңі: Машина жасау — 2025 жылы өндіріс көлемі **5.7 трлн ₸** болған ҚР-дағы ең жылдам өсіп келе жатқан өнеркәсіп секторларының бірі.

🚗 Автоөнеркәсіп катализатор ретінде: Сектор саланың **42%-ын** қалыптастырып, **2.3 трлн ₸**-дан астам өнім өндіреді және іргелес секторларға платформа жасайды.

🌱 Жергіліктендіру сын-қатерлері: Критикалық импортты (\$25 млрд) алмастыру стратегиялық міндет болып қалуда. Шанақтар (22.2%) мен автокомпоненттер тауашасы — басты басымдық.

💡 СТРАТЕГИЯЛЫҚ ҰСЫНЫМ: Саланы сапалы жаңа деңгейге көшіру «Даму» қоры құралдарының қолдауымен ШОБ-ты ірі зауыттардың қосалқы мердігерлік тізбектеріне жедел тартуды талап етеді.